

har vist sig, at ingen af dem, som har laant Kreditforeningerne Penge, har tabt en eneste Øre. Jeg kan f. Eks. henvise til en Kreditforening, som har likvideret efter at have arbejdet i 11 Aar, nemlig Kreditforeningen for jydsk Kjøbstæder. Den blev maaske ikke styret saa samvittighedsfuldt og med samme Forsigtighed som alle de øvrige Kreditforeninger, men den har alligevel betalt til Hvid og Skilling dem, der har laant den Penge til at udlaane til dens Interessenter.

Det viser sig altsaa, at det solidariske Ansvar er en saa tryk Hovedpude at sove paa for dem, der laaner Kreditforeningerne Kapital, at jeg er sikker paa, at de gennem det solidariske Ansvar er sikrede mod at tabe en eneste Øre. Og det samme var Tilfældet, før vi kendte Kreditforeninger her i Danmark; denne Institution er nemlig en Del ældre i andre Lande, navnlig i Tyskland, som er Hjemstedet for Kreditforeningstanken, og hvor Kreditforeningerne har virket lige siden 1780. Det har ogsaa vist sig der, at det var gode og solide Foreninger, uagtet de var oprettet paa en anden Maade; man har der gjort mange Fejlgreb, som andre Lande, der har taget dem til Forbillede, har undgaaet, men saa har de andre Lande til Gengæld begaaet Fejlgreb, som man har undgaaet i Tyskland. Man havde i Tyskland det Særsyn, at man oprettede Kreditforeninger og paa tvang Ejendomme indenfor et vist Omraade, at de uden at optage Laan alligevel blev pantsat gennem disse Kreditforeninger. Ejendommene tjente til Sikkerhed for dem, som tog Laan, og naar Ejerne saa selv skulde have Laan, kunde de søge Laan paa samme Maade; deres Ejendomme var pantsat i Forvejen, men de kunde godt opnaa Laan. Der var imidlertid den Skavank derved, at naar de fik et saadant Laan, fik de det udbetalt i Kreditforeningsobligationer, men ingen vilde købe dem. Men saa stod der i Statutterne, at Kreditforeningen skulde skaffe Penge for Obligationerne, naar Laanet blev opsagt, og saa brugte man den Fremgangsmaade, at man søgte et Laan og tog Obligationerne hjem, og naar der saa var gaaet et halvt Aar, efter at man havde faaet Laanet, opsagde man Laanet overfor Bestyrelsen af Kreditforeningen, og saa var den forpligtet til at indfri Obligationerne. Det var den Fremgangsmaade, man anvendte der. Og saaledes har man set paa mange forskellige Omraader, at der er begaaet Fejlgreb, som man har undgaaet i andre Lande; det er

jo altid saaledes, at naar man lovgiver paa et nyt Omraade, begaas der Fejlgreb.

Men i det hele taget er Kreditforeningsinstitutionen saa solid, og de to Kreditforeninger, som der her lovgives for, er saa solide, at der ikke er nogen Grund til at befrygte, at Statskassen i nogen Maade vil lide Tab ved dem. Derfor vil jeg opfordre til, at man i alt Fald imødekommer os i den Retning, at vi faar Lov til at faa Amortisationstiden forlænget og faar Lov til at udstede Obligationer til $4\frac{1}{2}$ pCt. Vi har ifølge Statutterne Lov til at udstede Obligationer til over 4 pCt., men Renten maa kun udgøre 4 pCt., og hvad der tages derudover, anvendes til Administration, Amortisation og Reservefond. Men for at kunne staa os i Konkurrencen mener vi, det er nødvendigt, at vi faar Lov til at udlaane til en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. En Gang i Tiden vil det vel blive saaledes, at Kreditforeningerne mere og mere bliver klassificerede, jeg ved det naturligvis ikke, men der kunde efter min Mening være Grund til at overveje det, saaledes at man kunde blive fri for Konkurrencen og derigennem fri for at presse Ejendomspriserne op til Skade for dem, som besidder Ejendommene. Man skulde derfor søge dem klassificerede i villaliggende Ejendomme, Ejendomme uden Jord og Ejendomme med Jord, Boelsmandsejendomme, Ejendomme til industrielt Brug og større Landejendomsbesiddelser. Men det er noget, som ligger ude i Fremtiden. Der har jo ogsaa været arbejdet for en fælles Kreditforening for Danmark, men den vandt ikke Tilslutning og blev ikke oprettet. Men en saadan Kreditforening kunde muligvis tage ind under sig alle de øvrige Kreditforeninger, saaledes at de kunde klassificeres i forskellige Klasser og derigennem blive fri for Konkurrencen gennem de høje Vurderinger.

Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget; jeg haaber, at det bliver henvist til et Udvalg; om Antallet af Udvalgsmedlemmerne skal være 11 eller 15, ved jeg ikke, men det kan vi jo tale nærmere om.

Schovelin: Jeg beklager for mit Vedkommende at maatte sige, at jeg paa afgørende Punkter ikke vil kunne give dette Lovforslag min Stemme. Lad gaa med § 1, skønt det forekommer mig noget inkonsekvent saaledes stadig at køre frem og tilbage paa dette Punkt. Men i øvrigt er de to Hovedprincipper, der slaas fast ved dette Lovforslag, for det første at tillade Husmandskreditforeningerne at udvide deres